

Észak és dél felől „a kívánatos földig”

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Ézsaiás 46:9-10; Dániel 8:3-9, 20-23; 11; Máté 27:33-50

„És elhullanak az értelmesek közül is, hogy megpróbáltassanak, megtisztíttassanak és megfehéřítessenek a vég idejéig; mert a rendelt idő még hátra van” (Dán 11:35).

Néhány dolgot meg kell jegyeznünk most, amikor elkezdjük ezt a nehezebb szakaszt. Először is, *Dániel prófeta könyve* 11. fejezete összességében párhuzamban áll a könyv megelőző vázlatprófeciáival. Ahogy a 2., 7., 8. és 9. fejezetekben is, a prófetai üzenet a prófeta napjaitól a végidőig tart. Másodszor, világi hatalmak sorozata jelenik meg, olyan erők, amelyek sok esetben elnyomják Isten népét. Harmadszor, mindegyik vázlatprófécia jól végződik. *Dániel prófeta könyve* 2. fejezetében a kő összezúzza a szobrot, a 7. fejezetben az ember Fia átveszi az országot, a 8. és a 9. fejezetben pedig a Messiás tevékenysége által megtisztul a mennyei szentély.

A 11. fejezet három alapvető pontot követ. Az első, hogy a perzsa királyokkal kezdődik, az ő sorsukat tárgyalja, valamint a végidőt, amikor az északi király megtámadja Isten szent hegyét. A második, hogy az északi és a déli királyok csatáinak sorozatáról ír, illetve arról, ahogyan ezek Isten népére hatnak. A harmadik pedig, hogy végül jóra fordul minden, amikor is az északi királyra vereséget mér „a dicső szent hegy” (Dán 11:45). Ez a pozitív lezárás jelzi a gonoszság végét és Isten örök országának megalapítását.

PRÓFÉCIÁK PERZSIÁRÓL ÉS GÖRÖGORSZÁGRÓL

Olvassuk el Dán 11:1-4 szakaszát! Mi emlékeztet itt bennünket *Dániel próféta könyvének* korábbi próféciaira?

Gábel elmondta Dánielnek, hogy három király származik Perzsiából. Egy negyedik király követi őket, aki mindannyiuknál gazdagabb lesz és megtámadja a görögöket. Círusz után három király uralkodott Perzsia felett: Kambüszész (Kr. e. 530-522), a hamis Szmerdisz (Kr. e. 522) és I. Dáriusz (Kr. e. 522-486). Xerxész a negyedik király, akit *Eszter könyve* Ahasvérusként említ. Nagyon gazdag volt (Eszter 1:1-7) és hatalmas sereget toborzott, hogy meghódítsa a görögöket, amint a prófécia megmondta. Ám ha mégoly erős is volt, bátor görög katonák kisebb serege vissza tudta verni.

Nem nehéz felismerni, hogy Nagy Sándor Dán 11:3 versének a nagy királya, aki egy ideig az ókori világ abszolút uralkodója volt. Harminckét évesen halt meg, utód nélkül, aki örökölte volna a birodalmát. Így országát a négy tábornoka között osztották fel: Szeleukusz Szíria és Mezopotámia, Ptolemaiosz Egyiptom, Lüsizmakhosz Trákia, valamint Kis-Ázsia egyes részei, Kaszszandrosz pedig Makedónia és Görögország fölött uralkodott.

Vö. Dán 11:2-4 és Dán 8:3-8, 20-22 verseit! Hogyan segítenek ezek a versek együttvéve azonosítani, hogy Nagy Sándor az itt említett hatalom?

Mit tanulhatunk a nevek, dátumok, helyszínek és történelmi események összességéből? Először is, a prófécia pontosan úgy teljesedett be, ahogyan azt az isteni hírvivő megjósolta. Isten Igéje sosem téved. Másodszor pedig, Isten a történelem Ura. Azt gondolhatnánk, hogy a politikai hatalmak, vezetők és országok egymásutánját a különböző császárok, diktátorok és politikusok törekvése hajtja. Viszont a Biblia rámutat, hogy végső soron Isten uralkodik, és a saját céljai szerint forgatja a történelem kerekét, ami végül a gonoszság eltörléséhez és Isten örökkévaló országának megalapításához vezet.

PRÓFÉCIÁK SZÍRIÁRÓL ÉS EGYIPTOMRÓL

Olvassuk el Dán 11:5-14 szakaszát! Mi bontakozik itt ki?

Nagy Sándor halála után a hatalmas Görög Birodalmat felosztották négy tábornoka között. Közülük kettőnek – Szeleukusznak Szíriában (Észak) és Ptolemaiosznak Egyiptomban (Dél) – sikerült dinasztia alapítani, amelyek egymással küzdöttek a terület fölötti uralomért.

A Biblia legtöbb kutatója úgy érti, hogy a Dán 11:5-14 szakaszában az északi és déli király között megjöendő háborúk e két dinasztia csatáira utalnak. A prófécia szerint megkísérlik házasság útján egyesíteni a két uralkodói házat, de a szövetség rövid életű lesz (Dán 11:6). A történelmi források arra mutatnak, hogy II. Antiokhosz Theosz (Kr. e. 261-246), I. Szeleukusz unokája elvette Berenikét, az egyiptomi király, II. Ptolemaiosz Philadelphosz lányát. Viszont az egyezség nem maradt meg, és az Isten népét közvetlenül érintő konfliktus hamarosan tovább folytatódott. Tehát *Dániel próféta könyve* 11. fejezete olyan fontos eseményekről szól, amelyek Isten népének az életét több évszázaddal azt követően érintik, hogy Dániel próféta eltávozott a színről.

Ismét feltehetjük a kérdést, hogy az Úr miért jelentette ki hosszú idővel korábban e részleteket azokkal az országokkal kapcsolatban, amelyek igyekeztek megszerezni a hatalmat a világnak azon a része felett? *Az ok egyszerű: e háborúk érintették Isten népét.* Így az Úr előre jelezte a sok kihívást, amivel a népének szembe kell majd néznie az elkövetkezendő évek során. Ám Isten Ura a történelemnek, és amint összevetjük a próféta feljegyzést a történelmi eseményekkel, ismét azt láthatjuk, hogy beteljesedett a próféta szó. Ismeri a jövőt Isten, aki megjöendölte az egymással küzdő hellenista országok viszontagságait. Méltó a bizalmunkra és a hitünkre. Hatalmas Isten Ő, nem emberi képzelet szülte bálvány. Nem csupán a történelmi események menetét vezeti, hanem a mi életünket is irányítja, ha engedjük neki.

Olvassuk el Ézs 46:9-10 verseit! A keresztény teológia hány alapvető elemét találhatjuk meg ezekben a versekben? Minek a reményét közvetítik? Gondoljunk arra, hogy milyen félelmetes lenne a 10. vers, ha Isten nem kedvesen, szeretettel viszonyulna hozzánk, hanem bosszúálló, gonosz lenne!

RÓMA ÉS A SZÖVETSÉG FEJEDELME

Olvassuk el Dán 11:16-28 részét! Milyen képeket találunk ebben a nehéz szövegben, ami *Dániel próféta könyvében* másutt is előfordul?

Dán 11:16 versében van az átmenet a hellenista királyoktól a pogány Rómáig: „*És az, aki reátört, a maga tetszése szerint cselekszik, és senki sem lesz, aki ellene álljon, és megállapodik a dicső földön, és megsemmisül az az ő kezétől.*” Jeruzsálem a dicső föld – az ókori Izrael, a pogány Róma pedig az új hatalom, ami átvette az uralmat a területe fölött. Ugyanezt az eseményt a kis szarv vízszintes irányú terjeszkedése is jelképezi, ami szintén elér a kívánatos földre (Dán 8:9). Így egyértelműnek tűnik, hogy ekkor a pogány Róma volt a világ ura.

A bibliaszövegben további utalások is alátámasztják ezt az észrevételt. Például mindenképpen Augustus császárra vonatkozik, hogy „*az, aki adószedőt jártat végig*”. Az ő uralkodása idején született meg Jézus, miután a népszámlálás miatt Mária Józseffel Betlehembe utazott (Dán 11:20). Továbbá a prófécia szerint ezt az uralkodót egy „*utálatos*” személy váltja fel (Dán 11:21). Ahogy a történelem is tanúsítja, Augustust a fogadott fia, Tibériusz követte a trónon. Tibériusz pedig köztudottan szeszélyes, hitvány személyiség volt.

A Biblia szerint Tibériusz uralma alatt töretett meg a „*szövetséges fejedelem is*” (Dán 11:22). Ez nyilvánvalóan Krisztusnak, a Messiás-fejedelemlnek a keresztre feszítésére vonatkozik (Dán 9:25; lásd még Mt 27:33-50), akit Tibériusz idején végeztek ki. Fontos jelzés itt Jézusra, hogy Ő a „*szövetséges fejedelem*”, ez is mutatja a történelmi események menetét, az olvasónak ismét szilárd bizonyítékot adva arról, hogy Isten bámulatos módon ismeri a jövőt. Istennek igaza volt mindenben, ami eddig beteljesedett e próféciák szerint, így feltétlenül bízhatunk abban is, amit a jövőre vonatkozóan mond.

A politikai és történelmi események között az igeszakasz rámutat a názáreti Jézusra, aki a „szövetséges fejedelem”. Hogyan láthatjuk ebből is, hogy a sok kavargás és politikai ármány ellenére is Jézus a Szentírás központi alakja?

A KÖVETKEZŐ HATALOM

Olvassuk el Dán 11:29-39 szakaszát! Melyik az a hatalom, ami a pogány Róma után emelkedik fel?

Dán 11:29-39 szakasza egy új hatalmi rendszerre utal, ami a pogány Római Birodalom folytatása, át is vette elődjének egyes jellemzőit, ugyanakkor másnak tűnik bizonyos szempontból. A Biblia szerint „*nem lesz utolszor úgy, mint először volt*” (Dán 11:29). Vagyis, ahogy tovább olvasunk, azt találjuk, hogy ez az erő vallási hatalomként működik. Támadásainak fő célja Isten és a népe. Nézzük meg ennek a királynak néhány tettét!

Először is, „*dühöng a szent szövetség ellen*” (Dán 11:30). Ennek mindenképpen Isten megváltási tervére kell utalnia, amivel ez a király szembehelezkedik.

Másodszor pedig ez a király olyan erőket állít fel, amelyek „*Meggyalázzák a megerősített szentélyt*” és „*megszüntetik a mindennapi áldozatot*” (Dán 11:31, RÚF). *Dániel próféta könyve* 8. fejezeténél megjegyeztük, hogy a kis szarv feldúlja Isten szentélyének az alapjait és „*elvette tőle a mindennapi áldozatot*” (Dán 8:11, RÚF). Ezt úgy kell érteni, hogy lelki értelemben támadta Krisztusnak a mennyei szentélyben végzett szolgálatát.

Harmadszor a hatalomnak a szentély elleni támadása következményeként „*felteszik a pusztító utálatosságot*” (Dán 11:31), „*iszonyatos bálványt*” (RÚF) Isten templomában. Ezzel párhuzamos kifejezés a „*pusztító vétek*” (Dán 8:13), ami a kis szarv hitehagyó és lázadó tetteire mutat rá.

Negyedszer, ez a hatalom üldözi Isten népét: „*És elhullanak az értelmesekek közül is, hogy megpróbáltassanak, megtisztíttassanak és megfehéritesse nek a vég idejéig*” (Dán 11:35). Ez a kis szarvra emlékeztet, ami levetett néhányat az ég seregéből és a csillagokból, megtaposta őket (Dán 8:10; vö. Dán 7:25).

Ötödször ez a király „*felmagasztalja magát minden isten felett, és az istenek Istene ellen is vakmerően szól*” (Dán 11:36). Nem meglepő, hogy a kis szarv is „*nagyokat*” szól (Dán 7:8), még Isten ellen is (Dán 7:25).

Más hasonlóságokat is említhetnénk annak alapján, amit *Dániel próféta könyve* 7. és 8. fejezeteiben olvastunk. Tehát mi ez a hatalom? Miért olyan fontos, hogy a sokirányú társadalmi nyomás ellenére is szilárdan kitartsunk az azonosítás mellett?

A VÉGSŐ ESEMÉNYEK

Olvassuk el Dán 11:40-45 részét! Mi történik itt?

A következő kifejezések segítenek megérteni ezt a szöveget:

A vég ideje: Ez a kifejezés csak *Dániel próféta könyvében* jelenik meg (Dán 8:17; 11:35, 40; 12:4, 9). Dániel próféciaíainak vizsgálata arra utal, hogy a vég ideje a pápaság 1798-as bukásától a halottak feltámadásáig tart (Dán 12:2). *Az északi király:* Ez a név először földrajzi értelemben a Szeleukidá-dinasztiára vonatkozik, de utána a pogány, majd a pápai Rómára utal. Tehát nem egy földrajzi helyet, hanem Isten népének lelki ellenségét jelzi. Továbbá azt is meg kell jegyeznünk, hogy az északi király jelképezi az igaz Isten hamisítványát, akit a Biblia szimbolikusan Északkal azonosít (Ézs 14:13).

A déli király: Ez a név először a Ptolemaiosz-dinasztiát jelöli, amely Egyiptomban, a szent földtől délre uralkodott. Ám ahogy kibontakozik a prófécia, teológiai töltetet kap, és egyes kutatók az ateizmussal hozzák összefüggésbe. Ellen G. White is megjegyzi Jel 11:8 Egyiptomra vonatkozó utalásával kapcsolatban: „Ez istentagadás [az ateizmus – az eredeti szövegben, a szerkesztő megjegyzése]” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 238. o.).

A dicső szent hegy: Az ószövetségi időkben ez a kifejezés Sionra utalt, Izrael szívére és fővárosára, ami földrajzilag az ígéret földje. A kereszt után az Isten népe meghatározást már nem etnikai és földrajzi értelemben kell venni. Ezért a szent hegy szimbolikus meghatározás, ami Istennek az egész világra elterjedt népét jelképezi.

Így talán a következő módon magyarázhatjuk az eseményeket: 1) A déli király megtámadja az északit: a francia forradalom megkísérelte eltörölni a vallást és legyőzni a pápaságot, de kudarcot vallott. 2) Az északi király megtámadja és legyőzi a délit: a pápaság és annak szövetségesei vezette vallási erők végül felülkerekednek az ateizmus erői fölött, majd szövetségre lépnek a legyőzött ellenféllel. 3) Edom, Moáb és Ammon színe java megmenekül: néhányan csatlakoznak a nyájhoz az utolsó órában azok közül, akik nem számláltattak Isten igaz népéhez. 4) Az északi király készül, hogy megtámadja a szent hegyet, de odavész: a gonosz erői elpusztulnak és Isten megalapítja az országát.

Hogyan találhatunk vigaszt a tudatban, hogy a győztes végül Isten és a népe lesz?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Érdekes, hogy – legalábbis Dán 11:29-39 szakaszával kapcsolatban – Luther Márton a pápasággal és annak tantételeivel, gyakorlataival azonosította Dán 11:31 pusztító utálatosságát. Tehát *Dániel próféta könyve* 11. fejezete a 7. és 8. fejezetekkel együtt Luther és még sok más protestáns kommentátor nézetét is alátámasztja, mely szerint a történelemben a pápaság és annak tanításai teljesítik be ezeket a próféciákat. Ellen G. White így írt erről: „A Róma fennhatóságához tartozó területen egyetlen vallásközösség sem élvezhet sokáig zavartalanul lelkiismereti szabadságát. A pápaság, mihelyt hatalomhoz jutott, kinyújtotta kezét, hogy szétmorzsoljon mindenkit, aki nem volt hajlandó elismerni. Egyik egyház a másik után hódolt meg előtte” (Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2013, Advent Kiadó, 57. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Hogyan lehetünk tekintettel mások érzéseire úgy, hogy közben nem térünk el attól, amit a Biblia tanít Rómának az utolsó napokban betöltött szerepéről?**
- 2) **Dán 11:33 versében ez áll: „És a nép értelmesei sokakat oktatnak, de hullanak fegyver és tűz miatt, fogság és rablás miatt napokig”. E szöveg szerint milyen sorsra jutnak némelyek Isten hűséges népe közül? Mit tesznek a hűségesekek közül többen, mielőtt mártírhalált szenvednek? Mi ennek az üzenete a számunkra ma?**
- 3) **Dán 11:36 versében ez áll: „És a király a maga tetszése szerint cselekszik és felfuvalkodik és felmagasztalja magát minden isten felett, és az istenek Istene ellen is vakmerően szól, és szerencsés lesz, míg nem betelik a harag; mert a mi elhatároztatott, az végre is hajtatik.” Kire emlékeztet ez bennünket? (Lásd még Ézs 14:12-17; 2Thessz 2:1-4!)**
- 4) **Dán 11:27, 29 és 35 verseiben a *lammo`ed*, vagyis a „rendelt idő” kifejezést találjuk. Mire utal ez ismét azzal kapcsolatban, hogy Isten irányítja a történelmet?**

KÁRÁSZ IZABELLA:

SZERETNÉK VISSZATÉRNI HOZZÁD

(Az Istentől elment ember könyörgése)

Nem akárhogyan,
hanem azzal az imádsággal,
amit nem mondtam el,
szeretnék visszatérni Hozzád...

Nem akármivel,
hanem azzal a könnyű, tiszta úttal,
amit nem jártam még,
szeretnék visszatérni Hozzád!

Nem akármért,
hanem az égnek hívó szózatáért,
amit nem értettem,
szeretnék visszatérni Hozzád!

Nem, nem, nem így!
Hanem úgy, ahogy valaha akartam,
ahogy nem sikerült,
szeretnék visszatérni Hozzád,

mint ki sose ment el,
hanem MINDENKOR orcádat imádba,
akaratom szerint!
... Szeretnék visszatérni Hozzád...